

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Saturday, March 29, 1980

Nr. 59

VANCE AIŠKINA SENATUI UŽSIENIO POLITIKĄ

DĖL ŽŪSTANČIŲ LIETUVIŲ AFGANISTANE

Kalifornijos laikraštyje "Evening Outlook" pasirodžius žinioms, kad Vilniaus geležinkelio stoty buvo iškrauta apie 300 karstų lietuvių, žuvusių Afganistane, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. Kazys Sidlauskas raštu kreipėsi į JAV Valstybės sekretorių Cyrus R. Vance, atkreipdamas dėmesį, kad Maskva okupuotoje Lietuvoje praveda priverstinę mobilizaciją, kas priešinga tarptautinei teisei.

Kadangi JAV nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos, Valstybės departamentas prašomas pareikšti protestą, kad vertimas pabaltiečių tarnauti Sovietų Sąjungos kariuomenėje yra priešingas tarptautinių sutarčių nuostatom.

PRIEŠ SIUNTIMĄ LIETUVIŲ Į AFGANISTANĄ

Dienraštis "Chicago Sun Times", turintis apie 700,000 skaitytojų, kovo 20 d. išspausdino kun. J. Prunskio, Amerikos Lietuvių Tarybos vadovo laišką, kuriuo informuojama, kad Maskvos Lietuvoje mobilizuoti vyrai verčiami raud. armijos daliniuose dalyvauti Maskvos kolonialinėje agresijoje Afganistane. Tai priešinga tarptautinei teisei ir tai vienas iš būdų naikinti pabaltiečių imperialistinę Maskvos karę.

Pažymėtina, kad dienraštis tam trumpam laisvui uždėjo antraštę per visą puslapį: "Lietuviai — patrankų maistas Sovietų atakoje".

PREZIDENTŪROS PADEKA ALTAI

Specialus prezidento Carterio asistentas etniniais reikalais St. R. Aiello atsuntė padėką Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkui už rodomą paramą JAV politikai Sovietų Sąjungos atžvilgiu, ypač kas liečia olimpiadą.

Laišką pažymima, kad Afganistano užpuolimą prezidentas laiko svarbiu tarptautinės teisės nuostatų laužymu ir labai pavojinga grėsme pasaulio taikai. "Mes privalome aiškiai parodyti Sovietų Sąjungai, kad ji negali mindžioti nepriklausomų tautų ir drauge tęsti prekybą ir sportą kaip paprastai".

RADIO INFORMACIJOS PAVERTTIEMS

JAV-bėms siaurinant biudžetą, susidaro pavojus dėl reikiamos paramos Radio Free Eu-

KALENDORĖLIS

Kovo 29: Diemoda, Bertoldas, Almantė, Kernius.

Saulė teka 5:41, leidžiasi 6:11.

Lis, gali grįžti.

rope ir Radio Liberty stotims, kurios siūnia informaciją už geležinės uždangos.

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Sidlauskas pasiuntė raštus senatoriui Ch. Percy, kongresmanui Frank Annunzio, prašydamas, jog jie panaudotų savo įtaką, siekdami, kad minėtiems radijo siųstuvams parama būtų net padidinta, nes yra svarbus reikalas spirts prieš klaidinančią Maskvos propagandą, radijo bangomis siunčiamą į tautas.

(ALTos Informacija)

IKRITO Į Jūrą NAFTOS BOKŠTAS

OSLO, Norvegija. — Šiaurės jūroje, apie šimto kilometrų atstumoje nuo Norvegijos krantų, nepaprastai audringa Šiaurės jūra ir 80 kilometrų vėjas, nuvertė didžiulį naftos bokštą.

Naftos bokšte dirbo apie 200 darbininkų ir didokas skaičius tarnautojų, aptarnaujančių visus bokšto gyventojus. Bangos ir vėjas palenkė plieno stulpus ir pamažu nulenktė vandenį visus naftai iš gilumos traukti reikalingus įrengimus.

Pradžioje manyta, kad žuvo visi bokšto gyventojai, bet vėliau paaiškėjo, kad pavyko išgelbėti virš 100 žmonių. Didokas jų skaičius smarkiai sužaloti ir apdaužyti, bet jie atvežti į Stavanger uostą, kur jiems suteikta pirmoji pagalba. Iš vandens ištraukti 7 lavonai. Gelbėjimo darba atliko malūnsparniai. Galbėjimo operacija dar tęsiasi, nes dar nesurasti visi bokšte gyvenę.

DALYVAUS RINKIMINĖJE KAMPANIOJE

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Carteris, iki šio meto nedalyvavęs rinkiminėje kampanijoje, ateityje toje kampanijoje dalyvaus, sako R. Strauss, Demokratų partijos Centro komiteto pirmininkas.

Prezidentas labai užimtas, bet New Yorko pirmųjų rinkimų daviniai rodo, kad jis privalo viską dėti į šalį ir dalyvauti pirmųjų rinkimų kampanijoje, — pažymi Robert Strauss.

MERĖ JANE BYRNE GRĮŽO Į CHICAGO

CHICAGO, Ill. — Chicago mayorė Jane Byrne praeitą ketvirtadienį grįžo iš Kalifornijos viena diena anksčiau, negu pradžioje buvo numatyta. Ji žino, kad Chicagoje jos laukia visa eilė svarbių darbų. Be to, netrukus ji bus priversta išvažiuoti dešimčiai dienų į tarptautinę konferenciją. Ji nori pirma daugiau susipažinti su problemomis, o vėliau įpareigoti kitus tiems darbams atlikti.

PASISAKĖ PRIEŠ CHEMINIUS GINKLUS

GENEVA, Šveicarija. — Tarp-

Sekretorius Cyrus R. Vance aiškino Senatui JAV užsienio politiką ne tik Artimuosiuose Rytuose, bet ir Pietų Azijoje, P. Amerikoje ir Afrikoje.

WASHINGTON VALSTIJOJE PRADĖJO VEIKTI UZGESEŠ VULKANAS

JO ATGLIJĄ PRIEŠ DVI DIENAS IŠPRANASAVO PORTLAND STATE UNIVERSITETO GEOFIZIKOS PROFESORIUS

SPIRIT LAKE, Wash. (UPI).

— Ketvirtadienį atgijo Mt. St. Helens vulkanas, neveikias nuo 1857 metų. Vulkanas yra Kas-kadų kalnyne prie 9,871 pėdos viršūnės, padengtos sniegu. Sniegas tirpsta ir smunka žemyn, sudarydamas pavojų didžiulėmis sniego ir akmenų griūtims. Vulkanas nuneša penus, dūmus ir garus už 35 mylių, net iki Toledo miesto, bet lavos tuo tarpu neišmeta. Kelios sniego griūtys jau nuriėjo į kalnų tarpeklius.

Swift Creek ir Spirit Lake apylinkių gyventojams įsakyta apleisti savo gyvenvietes. Trijo-se kalnyne apskrityse gyvena apie 250,000 žmonių, bet jų dauguma yra virš 20 mylių nuotolyje nuo kraterio. Pareigūnai bijo, kad nesudarytų didelės sniego ir dumblo bei akmenų griūtys ir neužkimštų Lewis upės, taip pat nepakenktų pylimams.

Nuostabu, kad greitą vulkano įsiveržimą išpranasavo antradienį Leonard Palmer, Portland State universiteto geofizikos profesorius. Pavojaus akivaizdoje, gyventojams jis patarė neiti į paniką, nes nėra pavojaus, kad kalnuose atsivertų nauji krateriai.

tautinėje 40 valstybių konferencijoje amerikiečiai pasisakė prieš cheminių ginklų vartojimą karuose. Šitas klausimas kelias atvejais buvo keliamas, bet aiškaus sprendimo neprieita.

Dabar paaiškėjo, kad Sovietų karų jėgos vartojo cheminius šovinius Afganistane. Jie turi didelius tankus ir artileriją, dažnai vartoja aviaciją, bet negali apsieiti be chemikalų. Nustatyta, kad chemikalai buvo vartojami Laose ir Kambodijoje. JAV atstovas Flowerree siūlė uždrausti vartoti cheminius ginklus karų metu.

SIDABRO KAINA GEROKAI KRITO

CHICAGO, Ill. — Praeitą ketvirtadienį sidabro kaina gerokai nukrito ne tik visoje Amerikoje, bet ir Europoje.

Turtinga Hunt šeima, Teksas valstijoje valdanti didelius plius žemės ir bankuose turimas vertybes, atsisakė įmokėti šimtą milijonų dolerių sidabro vertei išlaikyti. Kiekvieną kartą, kai sidabro kaina gali kristi, tai primenama savininkams, kad jie privalo įmokėti mokesčių kainai palaikyti. Praeitą ketvirtadienį turtinga Hunt šeima atsisakė įmokėti reikalingą sumą, todėl sidabro kaina visur smarkiai krito.

Tvirtinama, kad Hunt šeima jau keliais atvejais yra panašiai pasielgusi. New Yorko ketvirtadienį už sidabro unciją mokėjo \$10.80, o tik prieš du mėnesius sidabro uncijos kaina buvo \$50.

CHOMEINI NEIRODE ŠACHO NUSIKALTIMŲ

WASHINGTON, D.C. — Mula Chomeini įteikė Jungtinių Tautų teisinei komisijai raštą, kuriame kaltina tada Panamoje gyvenusį buv. Irano šachą. Teisinių komisija atidžiai peržiūrėjo paties Chomeinio įteiktą dokumentą, bet visame rašte jie nerado konkrečių kaltinimų prieš šachą. Be konkrečių įrodymų toks dokumentas yra bevertis. Minėto dokumento nuorašas pasiųstas Panamės vyriausybei.

Kol dabartinė Irano vyriausybė kaltinimų nesuformuluos, tai niekas tarptautiniame teisme šacho bylos ir nesvarstys.

— 56 Chicago priemiesčiai padavė prašymus miesto vanderiniui gauti. Jie nepatenkinti kas-tais šuliniais.

PALESTINIEČIŲ REIKALAI NEBŪS GREIT IŠSPRĘSTI

ALEKSANDRIJA, Egiptas. — Egipto ir Izraelio atstovai be pertraukos taršasi, siekiant galutinai išspręsti palestiniečių reikalus ir jų autonomiją Jordano upės vakarinėje dalyje ir Gazos srityje. Atstovai nutarė, kad sprendimų pabaigos data ir pasitarimų užbaigą numatyti gegužės 26 d., yra perankstyva. Nutarta ją atidėti neribotam laikui. Pasitarimuose dalyvauja specialus JAV ambasadorius Sal Linowitz laiko šį nutarimą pozityviu, nes po pasitarimų su prez. Carteriu, abi delegacijos žada intensyviau dirbti sprendžiant autonomijos reikalus bei jos detales.

Minėtose vietovėse gyvena 1.2 milijono palestiniečių.

BRITAI PADEJO GELBĖTI SKENDUOLIUS

OSLO, Norvegija. — Pradėjus naftos bokštui traukti ir linkti į vandenį, tuojau buvo pranešta norvegams ir kitiems Šiaurės jūroje esantiems lėktuvams ir laivams. Pirmiausia į nelaimės vietą atskrido vandens plotus patruliuojantis britų karo lėktuvas. Lakūnai, patyrę apie nelaimę, tuojau pasuko į naftos bokšto vandenį. Pastebėję vandenį plūduriuojančius žmones, jiems numetė gelbėjimosi guminių laivelį. Tuo laiveliu 28 žmonės pasiekė Norvegijos pakraštį.

Bokštą priklausė Philips mineralinio aliejaus (naftos) bendrovė, kuri pradėjo kelti į viršų naftą prieš dešimt metų ir visą laiką sėkmingai dirbo.

Britai, gavę žinią apie nelaimę, iš Skotlandijos tuojau pasiuntė dar vieną lėktuvą ir jūrinį sparnį, į nelaimės vietą ištraukė iš vandens plūduriuojančius žmones.

— Praeitą ketvirtadienį gerokai nukrito beveik visos Amerikos akcijos (šerai).

— Illinois valstijos seimelis 132 balsais prieš 4 nutarė panaikinti Illinois laivyno brigadą, kuri negina valstijos.

KUBA VIS SIUNČIA GINKLUS IR AGENTUS Į SALVADORĄ

KUBOS DIKTATORIUS GINKLUS SIUNČIA PER HONDURAS TERITORIJĄ

WASHINGTON, D.C. — Valstybės sekretorius Cyrus Vance pareiškė Senatui, kad JAV siekia taikos, bet yra pasiruošusios padėti toms valstybėms, kurios yra pasiryžusios kovoti dėl savo krašto laisvės. Sekretorius atsisėdė į Senatą 60 puslapių pranešimą apie visus svarbesnius Amerikos užsienio politikos tikslus ir vedamą praktišką darbą.

Bendrai paėmus, senatorių dauguma yra patenkinta sekretoriaus išdėstyta užsienio politika. Senatas džiaugiasi vyriausybės vedama griežtesne užsienio politika ir pastangomis sustiprinti krašto apsaugą. Senatas senori, kad JAV tuojau mesti į karą, bet labai pritaria prezidento Carterio užimtai griežtesnei linijai Afganistano, Sovietų Sąjungos ir Afrikos valstybių reikalu.

Senatorius Jacob Javits ir sen. Charles Percy labai patenkinti sekretoriaus padarytais pareiškimais ir pageidauja atidžiau sekti ir įspėti Sovietų Sąjungą apie jos žingsnius, vedančius pasaulį prie naujo karo. Jungtinės Valstybės pasmerkė Sovietų Sąjungos karo jėgų įsiveržimą į Afganistaną ir ten vedamas nekaltų žmonių žudynes. Sekretorius papasakojo, kaip vyriausybė žėmė priemonių Sovietų apetitams suvaldyti ir kad daugiau negrobtų svetimų žemių.

Sekretorius taip pat paaiškino apie paskutinių dienų įvykius Salvadore. JAV aiškiai nusiato, kad Kubos vyriausybė siunčia karo medžiagą ir ginklus per Honduros valstybę. Sekretorius pareiškė, kad bus imamasi priemonių užverti ir šį kelią ginklams siųsti. Sekretorius pareiškė įsitikinimą, kad bus užkelti vartai ginklams į Salvadorą plaukti per Honduros teritoriją.

Visa eilė Demokratų pasisakė už sekretoriaus C. Vance ir prezidento Carterio vedamą at-

INFLIACINIS SPRENDIMAS

Massachusetts teismo teisėja Shirley B. Lewis nusprendė, kad rašytojas Norman Mailer privalo mokėti buvusiai ketvirtai žmonai Beverly \$575 kiekvieną savaitę ir dar primokėti infliacijos išlaidas. Jis taip pat privalo jai mokėti kas savaitę po \$200 už vaiko išlaikymą.

Rašytojas Mailer jau anksčiau teismui pareiškė, kad jis turi \$400,000 skolos. JAV konstitucija draudžia teismams bausti žiauriosis ir neįprastomis bausmėmis.

sargią politiką, bet visi pripažįsta, kad JAV privalo greičiau apsiginkluoti naujais ginklais ir pastoti kelių Sovietų karo jėgoms veržtis į kitų valstybių teritorijas ir pavergti savo reikalus vykusiai tvarkancias tautas. Sekretorius Vance pilniausiai pritarė prezidento Carterio nutarimams neleisti amerikiečiams vyksti į Maskvos olimpiadą, neparduoti Maskvai jvų ir neleistiparduoti modernių elektronikos mašinų bei jųjų dalių.

Sekretorius Vance, be oficialaus pranešimo Senatui, praleido porą valandų su Senato nariais, aiškindamas krašto vedamą užsienio politiką. Sekretorius kalbėjosi su demokratais ir respublikonais, kuriuos jis norėjo tiksliai informuoti ir gauti viso Senato vienągą pritarimą Amerikos užsienio politikai. Sekretorius Vance yra visų Amerikos piliečių sekretorius, jis kalba visų vardu ir nori, kad visi turėtų tiksliai žinias.

Sekretorius prizadėjo dar kartą ateiti į Senatą ir informuoti senatorius apie tarptautinę padėtį. Senatoriai Javits ir Percy labai patenkinti sekretoriaus pranešimu, pritaria jo vedamai politikai, bet jie turi kelis klausimus, kuriuos sekretorius turės paaiškinti.

Prezidento sekretorius Jody Powell paneigė gandus, kad yra nesutarimų tarp prezidento Carterio ir Valstybės sekretoriaus Cyrus R. Vance. Prezidentas glaudžiai dirba su sekretoriumi.

PATRIA CO.
1207 S. Sacramento (kampus Archer Ir Sacramento)
Tel. 247-5081

Cicero R LB metinis narių susirinkimas

Š.m. vasario 24 d. 11.45 val. Šv. Antano parapijos salėje įvyko R LB Cicero apylinkės visuotinis narių susirinkimas. Buvo numatyta šį susirinkimą šaukti tuoj po Naujų metų, bet, salei esant užimtai, teko jį nutęsti vėlesniam laikui.

Susirinkimą atidarė pirmininkas St. Pranckevičius ir patikėjo 14 punktų darbotvarkę. Praeitų metų laikotarpį mūsų Bendruomenė neteko keturių savo narių: S. Vyšniausko, A. Banzienės, E. Skopienės ir F. Dvilaitienės. Šie mirusieji nariai buvo prisiminti minutės susikaupimu.

Pirmininkas pristatė į susirinkimą atvykusius svečius: JAV R LB Tarybos pirmininką A. Juskevičių, CV pirm. dr. V. Dargį, apygardos pirm. S. Dubauską, Melrose Parko apyl. pirm. A. Repšienę, Marquette Parko apyl. vicepirm. J. Bagdžiu, ALTOs pirm. iš Cicero apylinkės dr. P. Atkočiūną, Klaipėdos kuopos jūrų šaulių vicepirm. A. Ašoklį ir "Eserio" klubo pirmininką Kizlaitį.

Susirinkimui praversti Pranckevičius pakvietė S. Paulauską, sekretoriatą — D. Liepienę ir Ap. Skopą. Praeitų metų visuotinio narių susirinkimo protokolą perskaitė p. L. Dubauskienė. Toliau papunkčiui sekė valdybos pirmininko pranešimas, kasininko pranešimas ir Revizijos komisijos pranešimas. Kadangi viskas buvo labai tvarkingai ir gražiai vedama, tai susirinkimas nekėlė jokių klausimų; viskas buvo vienbalsiai priimta. Revizijos komisijos akte aiškiai pasakyta, kad apylinkės valdyba buvo veikli ir savo darbą atliko kruopščiai ir pavyzdinčiai, už ką jai priklauso tikra pagarba.

Tarybos pirmininkas A. Juskevičius pasveikino susirinkusius, o ypač valdybos narius, už ryžtingą ir bekompromisę kovą už Lietuvos laisvę, nenu-

krypstant į šunkelius. Ciceriškiai pirmieji pasisakė prieš neteisingas tiltų statytojų užmatus ir tvirtai tam pasipriešino; to laikosi ir šiandien; skatino ir linkėjo toliau tęsti šią užimtą liniją ir nepasiduoti, bet teisingai vesti ir toliau šią kovą už tiesą ir už laisvą Lietuvą.

Dr. Vyt. Dargis padėjojo valdybai už pavyzdinį atliekamą darbą ir linkėjo nepavargstamai tęsti, nors kartais ir sunku yra, nes mus stengiasi įvairiausiomis priemonėmis suniekti, apkančioti, bet mūsų kova ir užimta linija yra teisinga, vienintelė ir būtina ją tęsti toliau. Būkime vieningi, pamiškę buvusius kai kuriuos nesusipratimus ir mūsų žingsnius tegul lydi ir šviesa ir tiesa.

Šimet į Cicero apylinkės valdybą buvo renkami trys nariai. Ponui V. Prūsui atsisakius kandidatuoti, jo vietoje buvo išstatytas A. Dumčius. Kiti du valdybos nariai sutiko kandidatuoti sekančiam terminui. Susirinkimui nepasiūlius daugiau kandidatų, visi trys vienbalsiai buvo išrinkti į valdybą. Išrinktieji yra: I. Petrauskienė, A. Zumas ir A. Dumčius.

Praešimų metu sužinojome, kad Cicero apylinkėje įsisteigė nauja lituanistinė mokykla. Ji surinko dar jokios lituanistinės mokyklos nelankančius vaikus. Dalis vaikų yra mišrių šeimų. Daugumas šių vaikų soka p. S. Palionienės vadovaujamame šokių "Ratelėje". Tėvams sutikus ir vaikams išreiškus norą pramokti nors truputį lietuviškai, p. L. Dubauskienė ir p. B. Motušienė mielai apsiėmė su jais dirbti. Didžiausia parama gauta iš ponų Dumčių, kurie sutiko duoti apšildomą patalpą ir šviesą. Ponams Dumčiams tenka išreikšti didelę padėką ir pagarbą už tokį kilnų žesą. Šią žinią išgirdę susirinkimo dalyviai smarkiai jiems paplojo, o dr. V. Dargis paaukojo \$100, o po \$50 —

Perkūno Siena nepriklausomybės laikais Kaune

IGNAS PETRAUSKAS

Kas laukia žmogaus mirties?

Sovietų Rusijoje komunistai visus, kurie kitaip galvoja ir pasisako prieš partijos nurodymus, stengiasi įvairiais būdais likviduoti. Išsiunčia į vergų stovyklas, kur auka pasmergta lėtai mirtčiai. Jeigu nori greičiau likviduoti, tai žmogų uždaro į bepročių ligoninę ir ten įvairiais

Juskevičiams, Kačinskai ir p. A. Repšienė. Mažesnių sumų aukotojų nesusėję užsiregistruoti. Dabar mūsų mokykla turės ir savo kapitalo. Cicero LB valdyba irgi šį reikalą turės mintyje ir visuose reikaluose tampriai su ja bendraus.

Susirinkimas praėjo labai jaukioje ir darbingoje nuotaikoje, nebuvo jokių ginčų ar nesutarimų. Visi reikalai buvo aptarti ir išspęsti sklandžiai ir greitai. Susirinkimo pirmininkas p. S. Paulauskas padėjojo visiems už apsilankymą ir nuosirdų bendradarbiavimą. Pabaigai sugiedotas Tautos himnas. Valdybos pirm. St. Pranckevičius visus paprašė prie kavutės ir užkandžių.

Ap. Skopas

JAV R LB Cicero apylinkės 1980 metų valdyba

Metinis visuotinis narių susirinkimas į valdybą perrinko du narius — I. Petrauskienę ir A. Zumą. V. Prūsui iš valdybos atsisakius, buvo pasiūlytas ir išrinktas A. Dumčius.

Dabartinis valdybos sąstatas yra toks: St. Pranckevičius, I. Petrauskienė, A. Dumčius, A. Skopas, L. Dubauskienė, D. Liepienė ir A. Zumas.

Jiems visiems yra linkima darnaus ir sėkmingo darbo.

nuodais greičiau tą asmenį likviduoja.

Cia, išsivijoje, jų mokiniai — klaidininkai neturi tos fizinės jėgos, kad kitaip galvojančių asmenų galėtų sunaikinti. Už tai jie čia turi spaudą. Ten jie stengiasi šmeižtu žmogų sunaikinti. Kunigai rašo laiškus, kuriuose sugalvoja įvairius šmeižtus, kaip, pavyzdžiui, "kunigas užpultas prie altoriaus" ir panašiai. Taip vadinamoje katalikiškoje spaudoje nuolat rašoma, kad kunigai rašo laiškus, kuriuose "pramašnuojama, džiaugiamasi", kad tie asmenys, kurie iškelia agentų darbus, "greitai mirs". Kokia žemia moralė visu

tų katalikiškos spaudos darbuotojų, kurie laukia ir džiaugiasi, kad kitas asmuo jau greitai mirs. Reikia manyti, kad ir tu kunigų redaktorių moralė ne kiek geresnė, jei jie tokius vedamuosius ir straipsnius spausdina.

Okupuotoje Lietuvoje jie turi paruoštų, užgrūdintų žmonių, kuriems nieko nereikia nurodymų asmeniui įleisti nuodų. Čia turime tam paruoštų žurnalistus, kuriems sudaro malonumą, džiaugsmą, kad kitas asmuo jau greit mirs. Atrodo, kad tokie asmenys irgi mielai įleisti mirties nuodų į lietuvių kūną.

Neseniai Drauge b.kv. parašė vedamąjį "Mokinių telkimo akcija". Kaip paprastai, išmokintas propagandistas nesiskaito su teisybe. Jis rašo, kad Lietuvių Bendruomenė "išlaiko lietuviškas mokyklas". (Mano pabraukta — I.P.). Tai netiesa. Mokyklas išlaiko patys mokiniai tėvai, mokėdami nustatytą mokesį, mokytojų algoms ir ki-

KURLINK EINA SAVAITRASTIS "DIRVA"

"Dirvos" šių metų 9 numerį "PRO ZICRONA" straipsnely Ego piktai puola Clevelando ALTO valdybos rengtą Vasario Sešioliktosios minėjimą. Esą, minėjimas blankiai praėjo, buvo stoka rimties ir orumo, publika skirstėsi nuleistomis galvomis ir t. t. To paties laikraščio kitame puslapy, parašyme, apie minėjimą (ap) sakoma, kad minėjimas praėjo rimties ir susikaupimo ženkle, prisilaikant iš anksto nustatytos programos. Dalyvavo daugiau kaip 500 žmonių. Ego iš minėjimo išėjo su nuleista galva (tegu jis nekaltas už visus) bet jis nenurodo kaip tas orumas ir rimtis buvo

pažeisti. Taip ir liko neaišku kodėl jo galvelė "nusmuko". Skaitytojas pasikaitęs tuos du 16 Vasario minėjimo straipsnius ir įeigų jis nebuvo minėjime, nesudarys vaizdo kaip iš tikrųjų minėjimas praėjo. Juk negali būti vienas ir tas pats reikalas geras ir blogas kartu.

Dabar žvilgtelėkim pro žiuroną į pačią "Dirvą".

Iki šiol buvo žinoma, kad Dirva atstovauja Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos ideologijos kriptą ir leidžiama "Vilties" draugijos suvažiavimai ir Tautinės S-gos seimai. Praeitame ALTS-gos seime Čikagoje, Dirvos redaktorius V. Gedgaudas savo kalboje, atremdamas Dirvą daromus priekaištus dėl ideologinių nukrypimų ir savitumo praradimo, sakė: "Už savo valstybės ribų, tuo labiau dabar, kada pagrindinė užduotis yra lietuvių išlikimas ir kova už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, negalime ribotis tik kurios nors vienos organizacijos apimtimi. Ir jeigu Dirva, nepaisant fakto, kad yra tautininkų oficiozas, yra priimtina ir laukiama kiekvieno lietuvių namuose, ji yra teisinga kelyje. Tai yra komplimentas T-nei S-gai, kuri nesistengia paversti Dirvą ribotu organizaciniu biuleteniu, bet sugeba išlaikyti prieš akis bendrą didį tikslą bei respektą kitiems" (Dirva No. 23, 1979 m.3)

Pasakyta teisingai. Bet tai yra "toli numatanti politika".

Jisai jaučia, kad sunku bus atsilaikyti prieš spaudimą iš L. B. aktyvistų pusės. Taigi, toliau savo kalboje "išsidiuoda" sakydamas: "...pageidaujamas kietas nugarkaulis vargu ar gali būti sėkmingu bendro darbo pagrindu".

Faktas yra, kad laikraščiai negali išsiversti vien tik iš prenumeratoro mokesčių; jie reikalauja aukų. Pinigas galingas. Kas daugiau aukoja, tas nori turėti didesnę įtaką laikraščiui. Jeigu kurti nors politinę organizaciją

perdidelę įtaką įgauna ir pradeda laikraščiu diktuoti, tada kitos organizacijos nustoja rūmūsi ir todėl laikraščio materialinė padėtis nepagerėja. Todėl, yra labai svarbu išlaikyti protinę neutralumą, kas nėra taip lengva. Gyvenimo patirtis rodo, kad vis dėlto yra laikraščių, kurie išlaiko savo "dušios" nepardavinėdami.

Lietuvių B-nė, frontininkų politikų ydovaujama, gerai supranta laikraščio padėtį ir, būdami pinigingi, silpnėsio "nugarkaulio" laikraščius palenkia savo pusėn. Tam pavyzdžių yra apšiai, pav.: Lietuvių Fondo Kultūros reikalų komisija, skirtydama laikraščių parėmimui sumas, pasirodė labai šališka ir kai kuriems laikraščiams visai nepaskyrė. Komisija turėtų suprasti, kad į Liet. Fondą įnašus sudėjo įvairių įsitikinimų lietuviai ir todėl laikymasis siauros partijos linijos kultūrai nepatarnauja.

Tą patį galima pasakyti ir apie LB. Skirdami aukas laikraščiams paremti, dalį jų išskiria, nes jie nepučia į tą pačią "dūdelę". Taigi, dėka tokio "gudraus" finansavimo, ir Dirvoje LB frontininkų įtaka pasidarė labai žymi bendradarbiais ir straipsniais.

Plačiai rašoma apie LB "didžiulius politinius laimėjimus" Baltuosiuose Rūmuose ir Valsitybės departamente. Pasigarsinimui dedamos nuotraukos į pirmą puslapį su vyriausybės asmenimis. Čikagos LB garsiakalbis ištisus puslapius prirašo liaupsinimu krašto ir PLB.

V. Šilelis
(Bus daugiau)

Montessori mokykloje

Montessori mokykloje mokytoja aiškino vaikams apie krioklius, o vėliau apie geizerius ir klausė:

— Kas yra geizeris?

Visi vaikai nežinojo, tik gūvus Vincukas atsistojo ir pasakė:

— Geizeris yra krioklys, kurio vanduo nekrinta, bet kyla į viršų.

— Manoma, kad prezidento Carterio įsakymas mažinti biudžetą daugelį valdžios darbų bandžių žmonių paliks be darbo.

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UZ DESIMT DOLERIŲ NAUJIENOS SIUNČIAMOS TREČDALĮ METŲ!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU, NAUJIENAS SIUNČIAME 4 MĖNESIUS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuosirdžiai kviečiame visas ir visus į platinimo vajaus tatką!

Prenumeratoras pratęsimo, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

● Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydamas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede _____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

● Užsakau Naujienas kaip dovaną savo _____, kuris yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė _____

● Platinimo vajaus proga, palaikydamas lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėdamas _____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

● Platinimo vajaus proga, prašau sluntninėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • PANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šio kiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAVIRŠTAMAI DOMIUS GYDYTOJO, VISUOMENĖS VEIKĖJO IR RASYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Guseno — MINTYS IR DARBAS, 250 psl., Iliustracijos 1908 metų įvykams, Jabolonskio ir Totaričio laimės dienas ir sušėpimai. \$10.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietas viršelis, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.00 Minkštas viršelis tik \$1.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONIŠ. Kallionės po Europą įspūdžiai. Dabar tik \$2.00

Tačiau taip pat užsisakyti padėtu, atsiminimus šiek arbe momey ordar, prie momey ordar, kaimo pridėdant \$3.00, porciunimo \$10.00.

NAUJIENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UZ LAISVĄ LIETUVI

Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00

2. V. Biržiškos SENOVES LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis.

Minkšti viršeliai \$10.00

3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA.

Minkšti viršeliai \$15.00

4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl.

Minkšti viršeliai \$10.00

Cekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.

Chicago, Ill., 60608

Priede dolerių palikimą.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100
SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusei metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienamei mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.	Kanadoje: metams	\$45.00
	pusei metų	\$24.00
	vienamei mėnesiui	\$ 5.00
25 cents per copy	Užsienio: metams	\$48.00
Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:	pusei metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiestuose: metams	Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.	
pusei metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienamei mėnesiui	\$5.00	
Kitose JAV vietose: metams	\$40.00	Orderis kartu su užsakymu.

NAUJENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Ir Baronas ryžosi įspirti

Aloyzas Baronas, pradėjęs garsėti katalikų rašytojas, toli gražu nepasiekęs nei Martain, nei karo lakūno Antoine d'Exupery, ryžosi Naujienas įspirti. Jis pajėgė kelti vieną kitą modernaus gyvenimo problemą, bet nepajėgė vienos problemos išspręsti, kaip tai daro Maritainas. Be to, jis nemokėjo pakilti virš debesų, pasižiūrėti į žemę knibždančius klausimus ir pasiūlyti vieną kitą naują sprendimą iki šio meto sunkiai pralaužiamam kevalui.

Pas Baroną nebuvo tos aukštos dvasios, kuri turi pasireikšti kiekviename sudėtingame klausime; nėra ir to pajėgumo, kaip žiauraus karo metu skraindant virš galvos mirčiai, dūsose spręsti nedidelį, bet reikšmingą klausimą. Sunkiausiomis gyvenimo valandomis nė vienos nesirijo spirti į parmuštą, kaip tai vakarykščiame Drauge padarė Baronas. Naujienos niekad blogu žodžiu nepaminėjo, niekad nepalygino jo su lietuviškam gyvenimui svetimais politikais, kurie reikalauja visiškos ištikimybės ir gali be jokios abejonės nustumti į šalį 20 metų Lietuvos reikalus ir vadams dirbusį kunigėlį ir mesti laukan svarbų darbą dirbantį žmogų. Buvęs laikotarpis, kada nedidelė lietuvių literatūros klausimus puoselėjusi Chicago lietuvių literatūros draugija suruošė lietuviškos novelės konkursą ir paskyrė Baronui šimtą dolerių premiją. Tada Baronas pinigų daktarų dar nebuvo garsinamas ir niekam neįsakinėjo, kur jis privalo konkursines noveles siųsti. Kaip tos draugijos, taip ir literatūrinės novelės konkursą laimėjo Naujienos. Vos Amerikon koją iškėlęs ir šimtinę laimėjęs, Baronas pradėjo rašytoju garsėti. Jis džiaugėsi pirmąją premiją laimėjęs ir buvo patenkintas, kad šimtinė, tuo metu turėjusia daugiau svorio, negu šiandieninė.

Praėjus dešimtmečiui, Baronas susidėjo su visuomeninio lietuviško gyvenimo dėsnių laužytojais. Jis nesutiko su visomis naujovėmis, atneštomis į Amerikos lietuvių gyvenimą iš anapus, neišskiriant ardomiesiems darbams ir turėdavo kantrybės išlaikyti seną kataliką, išauklėtą pagal senas tikybiškas tradicijas, bet neturėjo drąsos pasipriešinti. Atrodė, kad kartais jis žiauriams vadams nepritarė, kad turėjo kantrybės

išlaikyti ir kitos nuomonės, bet, Ciceroj, išgėręs stiklą alaus, jis nedrįsdavo užtarti besiskundžiantį savo vieningumą.

Ne tik buvusiems savo vienminčiams, bet ir Naujienoms jis pranašauja mirtį. Priminę Cicero Life ir Chicago Daily News likimą, vakarykščiame Drauge įžanginiame jis šitaip rašo:

"Bet nors ir labai gražiai aptarta mirtis yra mirtis ir joks lietuvių laikraštis jos nenori. Ir todėl bet kokia kaina nori išsilaikyti. Pavyzdžiui čia galėtų būti ir šiomis dienomis neišėjusios Naujienos, šiuo metu leidžiančios per savaitę penkis numerius. Jos šių metų sausio 17 d. paskelbė, kad teturi tik 725 per pašta laikraštį gaunančių prenumeratorius. Tai pasibaisėtina! mažas skaičius. Be abejo, paskirų numerių parduodama krautuvėse, bet šiaip jau visi laikraščiai ir žurnalai remiasi pastoviais ir iš antksto apsimokėjusiais skaitytojais. Amerikiečiai, pamatę tokią statistiką, nustebė. Esą tai neįmanoma, kad laikraštis su tiek pastovių skaitytojų galėtų egzistuoti, bet jam buvo paaiškinta, kad, kas amerikiečiams neįmanoma, tai lietuviams įmanoma, nes lietuviai turi užsiskyrimo ir ryžto."

(Draugas, 1980 m. kovo 27 d. 3 psl.)

Baronas nepasako, kas ir kam pasakė, kad pas lietuvių yra užsispyrimo ir ryžto. Tai pasakė teisybė. Jei gu nebūtų užsispyrimo ir ryžto, tai Naujienų nebūtų. Šis numeris jau nebūtų pasirodęs. Kada Baronas rašė mirtį pranašaujantį įžanginį, tai jis buvo tikras, kad Naujienos jau nebesirodys, bet jos vis dėlto išėjo. Ši kartą jos pasirodė dėka lietuvių ryžto. Reikia turėti vilčių, kad jis ir toliau pasirodys.

Bet visas kitas Barono pasakojimas yra tikrai nepaprastai labai didelis ir gilus paties Barono ir jo vadovų pageidavimas. Jie nori, kad Naujienos mirtų, kad jos nesirodytų, kad jos nesalėtų pačiam Baronui ir kitiems nervų dirginti.

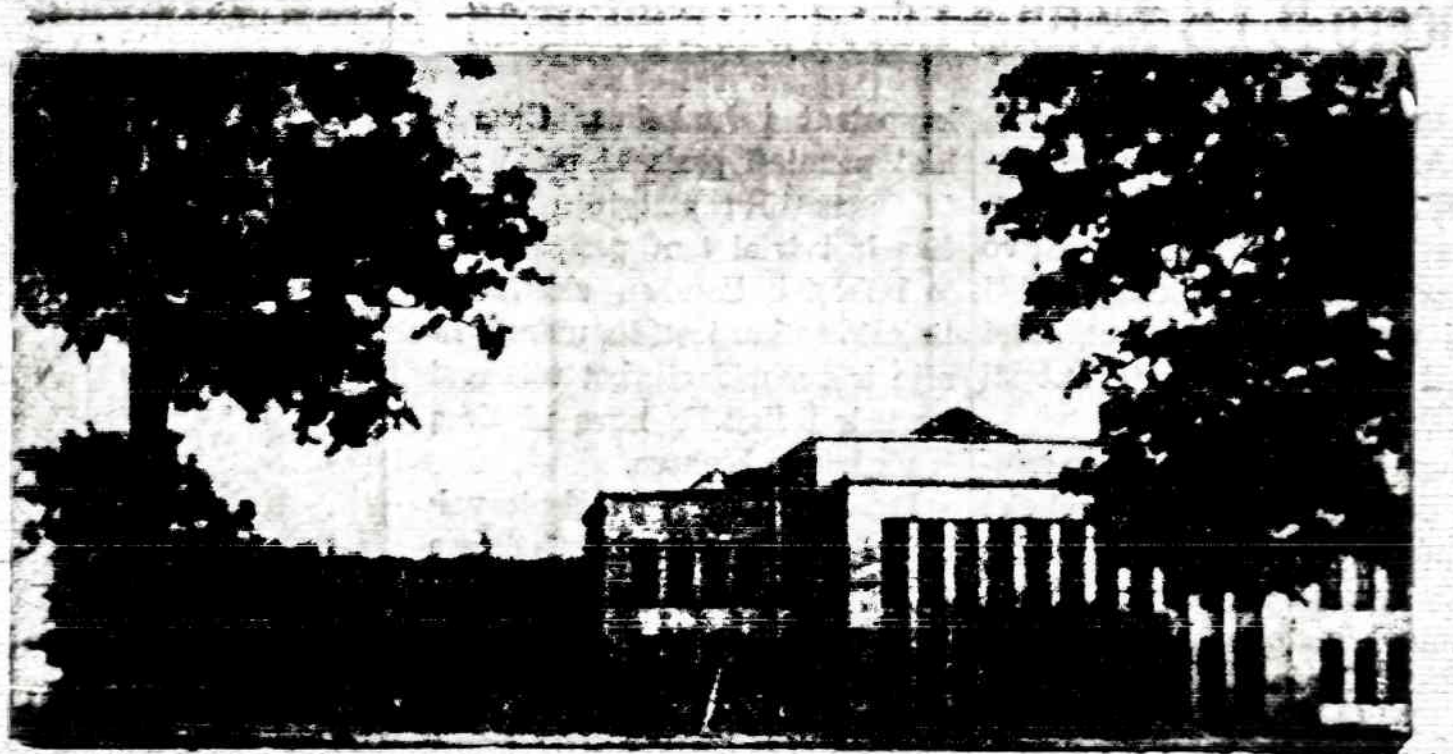
Nė vienas save gerbiąs žurnalistas neskelbtų nepatvirtintų žinių. Vienas tėvelis prieš porą savaitių, išsikirpęs apkarpytą pranešimą skaityti nemokantiems ar nenorintiems lietuviškojo įstaigų pasirodyti, pradėjo pasakoti šmeižtus prieš Naujienas. Baronas tuos "tėvelio" pasakojimus įvilko į įžanginį ir paskelbė.

Sunku įsivaizduoti, kaip du katalikai, prižadėję visuomeniniame darbe kartu būti teisingais žmonėmis, gali skelbti netiesą. Jie ne tik patys pasižadėjo skelbti tiesą, bet ir iš savo ištikimųjų reikalauja, kad jiems būtų sakoma tiesa.

Negražu ir nedora mirties reikalauti kitiems žmonėms. Nedora jos reikalauti seniausiam lietuviškam dienraščiui. Naujienos, kaip matote, dar nemirė. Jos nesirengia mirti. Turės progos pačiam Baronui ir kitiems jo draugams ir vadams, pasakyti, kad šitokių žinių nedera skelbti ir dar negražiau pranašauti mirtį. Kad mirtis ateis, visi žinome. Mirsime mes, jos neišvengs ir Baronas. Bet jis turi žinoti, kad Naujienos nežmogus. Naujienos jau eina 65 metus. Ekonominiai sunkumai, pradėję spausti visą kraštą, prispaudė ir Naujienas. Bet jos atsigavo ir tikisi atsistoti ant kojų.

Kol Amerikoje bus tautiečių, norinčių Naujienas skaityti, kol jose bus skelbiamos teisingos ir tikros žinios, lietuviams labai reikalingos, tai Naujienos eis. Jos jau ejo 65 metus, nėra jokio pagrindo manyti, kad jos negali dar 65 metus eiti.

Suprantama, kad Baronui būtų smagiau gyventi be Naujienų. Suprantama ir Barono noras jas numarinti. Bet nėra jokio pagrindo manyti, kad jis tos Naujienų mirties sulauks.

Kūno Kultūros Rūmai Kaune

JONAS VAICIUNAS

BENDRUOMENĖS IŠPRIEIVARTAVIMAS MARQUETTE PARKO APYLINKĖJE

(Tęsinys)

Dar prieš Valdybai išeinant iš salės, lydimiems "naujųjų narių" ūūūū... dr. Danilevičius paklausė susirinkimo dalyvių, PLB pirmininko Br. Nainio, ar galimas toks balsavimas. Nainys neatsakė nieko, tik po kelių minučių atsistojęs pareiškė Apylinkės Kontrolės Komissijai nepasitikėjimą.

Toks PLB pirmininko išpuolis nustebino net ir "anos pusės" balsuotojus, nes jokie įstatymai nenumato tokio atvejo, o, antra ir svarbiausia, PLB pirmininko tikslas yra ne kišintis ir griauti, bet nelygumus išsiaiškinti ir stengtis vesti prie bendruomeniško solidarumo, kurį LB vadovai skelbia, ir kuris pripažįstamas aukščiausiu dorybe.

Nainys sutruškino ne tik įstatus, bet ir bendruomenišką solidarumą. Už nepasitikėjimą balsavo tik vienuolika asmenų (veikė pusė su Valdyba buvo išėjusi iš salės).

Apie Kontrolės Komissiją įstatymai kalba taip: "Apylinkės susirinkimas renka trijų narių Apylinkės Kontrolės Komissiją, dvejų metų terminui (skyrus 76, skyrelis b.)." Kontrolės Komissija buvo išrinkta praėjusių metų metiniam susirinkime, kaip ir Valdyba.

Susirinkimo darbotvarkė dar buvo pakeista ir ta prasme, kad rinkimas vykdyti "valdybos" rinkimus, o tik po rinkimų duoti Valdybos veiklos pranešimus. Matyt, buvo prisibijota, kad po Valdybos pranešimų gali susirinkti susirinkime pirmąsyk pasirodę dalyviai.

Susirinkimas nebuvo teisėtas jau ir dėl to, kad nebuvo nei Valdybos, nei Kontrolės Komissijos pranešimų. Nebuvo skaitomas nė praėto metinio susirinkimo protokolai.

Kai kurie tvirtino, kad susirinkimas turėjo teisę padaryti vienokius ar kitokius sprendimus. Tai netiesa. Susirinkimas turi teisę daryti visokius nutarimus, neprieštaraujančius LB įstatams. O įstatas keisti apylinkių susirinkimai neturi jokios teisės. LB įstatų 91 skyrius sako: "LB įstatų keitimas įrašomas į LB Tarybos sesijos darbotvarkę sesiją šaukiant", 92 — skyrius kalba: "Keičiant LB įstatus, nutarimai daromi septynių dviejų trečdalių balsų dauguma".

93-ias skyrius kalba apie taisymus: "Priimant ar keičiant LB taisykles, nutarimai daromi Tarybos sesijoje dalyvaujančių Tarybos narių balsų dauguma". LB Tarybos sesijoje priimtų įstatų ir taisyklių nesilaikė metinis susirinkimas nei LB Tarybos rinkimų komisija. Tikslas: atsikratyti nepritariančių jų užmojams, t. y. silpninti ir galiausiai visai panaikinti ATTA, vėliau ir VLIKą. — visą politinį vadovavimą perimti į savo rankas. Savaine suprantama, kad duplikacija didžiai kenkia tiek politiniams, tiek kultūriniais, reikalams ir tampa kliūtimi pritraukti jaunimui. Valdyba buvo tos minties, kad, be abejonės, kultūrą nuo politikos griežtai skirti neįmanoma, bet vadovavimas neprivalo būti padalinamas, jis turi būti centralizuotas. Nesamone būtų, jeigu būtų dvi ar trys švietimo Ministerijos, dvi Užsienio Reikalų Ministerijos, ar panašiai. O kada buvo pajusta, kad juo toliau juo labiau, siekiama bendradarbiavimo su pavergeju tiesiogiai ar su jo įgaliotais žmonėmis, — paaiškėjo ir jų tikslai.

TOLIMESNIEJI ĮVYKIAI

Po "rinkimų" Marquette Parko Apylinkės Valdyba, žinodama savo įstatymškai pagrįstą teisėtumą, savo darbą kaip dir-

rinkimas turėjo teisę padaryti vienokius ar kitokius sprendimus. Tai netiesa. Susirinkimas turi teisę daryti visokius nutarimus, neprieštaraujančius LB įstatams. O įstatas keisti apylinkių susirinkimai neturi jokios teisės. LB įstatų 91 skyrius sako: "LB įstatų keitimas įrašomas į LB Tarybos sesijos darbotvarkę sesiją šaukiant", 92 — skyrius kalba: "Keičiant LB įstatus, nutarimai daromi septynių dviejų trečdalių balsų dauguma".

93-ias skyrius kalba apie taisymus: "Priimant ar keičiant LB taisykles, nutarimai daromi Tarybos sesijoje dalyvaujančių Tarybos narių balsų dauguma". LB Tarybos sesijoje priimtų įstatų ir taisyklių nesilaikė metinis susirinkimas nei LB Tarybos rinkimų komisija. Tikslas: atsikratyti nepritariančių jų užmojams, t. y. silpninti ir galiausiai visai panaikinti ATTA, vėliau ir VLIKą. — visą politinį vadovavimą perimti į savo rankas. Savaine suprantama, kad duplikacija didžiai kenkia tiek politiniams, tiek kultūriniais, reikalams ir tampa kliūtimi pritraukti jaunimui. Valdyba buvo tos minties, kad, be abejonės, kultūrą nuo politikos griežtai skirti neįmanoma, bet vadovavimas neprivalo būti padalinamas, jis turi būti centralizuotas. Nesamone būtų, jeigu būtų dvi ar trys švietimo Ministerijos, dvi Užsienio Reikalų Ministerijos, ar panašiai. O kada buvo pajusta, kad juo toliau juo labiau, siekiama bendradarbiavimo su pavergeju tiesiogiai ar su jo įgaliotais žmonėmis, — paaiškėjo ir jų tikslai.

Toliau rašė sakoma: "Jeigu pasaulyje pasklidę lietuvių sudaro vieningą Lietuvos Bendruomenę, tai reikia ir siekti, kad mūsų bendruomeninį gyvenimą lydėtų darbu darna, pakanta kitų pastatantiems ir nusilenkimas daugumos valiai".

Kaip jie reikšė pakantą kitų galvojančių ir kaip jie norėdavo pavyzdžiais darbų darnos klausimą, aiškiai matėme. Jeigu darma ir pakanta bus tik tokia, LB niekad nebus vieninga ir niekad nepasieks jos kūrėjų numatytų principų.

(Bus daugiau)

— Andrei Gromyka pareiškė, kad atomo ginklo apribojimo sutartis (SALT II) yra labai svarbi.

— Amerikos automobilių pramonė prašo apsaugos nuo japonų automobilių pramonės.

— Bepiga jam turėti tokią gerą, tokią taure šypseną, juk jis vyriausiasis direktorius! — visados galvodavo Kurkulis.

— Labas vakaras, — aksominiu tembru nuolaidžiai jis psveikino, kaip uždegtą degtuką, pastyrusį Kurkuli. — Dirbame?

— Reikia. Turiu kai kurias sąskaitas... ponas direktoriau, ponas vyriausiasis direktoriaus, sumišo Kurkulis.

— Atsiprašau, — pasakė vyriausiasis direktorius, bet jau be ceremonijų pasitraukė arčiau prie savęs knygą, į kurią Kurkulis buvo įrašęs dabar visas virtines įvairių skaičių. Buvo matyt, kad vyriausiam direktoriui tie mažmožiai visai neįdomūs, bet jis tik dėl pavyzdžio, dėl savotiško mandagumo žvilgtelėjo į tą storą linijom skersai išilgai sukaptą knygą.

— Daug darbo... — pridėjo vyriausiasis direktorius, lyg klausdamas, lyg šiaip sau darydamas pastabą.

(Bus daugiau)

PETRAS TARULIS

ŽIRGELIAI PADEBESIAIS

SIMAS KURKULGIS IR KITI

(Tęsinys)

Simas Kurkulis viską darė kiek tik galėdamas geriau. Jei reikėdavo suvestinę sumą, kaip reikalaujavo buhalteris, brūkšnių pabrūkšti, tai tas brūkšnys Simui Kurkulsiui išėdavo be priekaištų, pakankamai ryškus, nei perilgas, nei per trumpas. O visi skaičiai buvo parašomi jokių abejonių nesukeliančiu tikslumu. Net ant vienukės jis pastatydavo taškėlį, kad, gink Pone Dieve, tos vienukės nesupainiotų su koku kitu skaičiumi. Viskas laiku, priderama tvarka būdavo įrašoma į jam pavestas knygas.

— Ponas Kurkuli, tik neapsirik! — sakydavo buhalteris. Ir tai neišpasakytai įžeidavo Kurkuli. Tik jo kuklumas ir nedrąsa priversdavo nutylėti šį kartų žirnelį. Bet krutinėje jam pasidarydavo sausa. Pirm visa ko Kurkulis apsirikdavo labai retai, o antra, ir tai visų svarbiausia — "ponas" Kurkuli, būdavo taip pabrėžtinai tariama, kad jis užsiguldavo. Buhalteris tuos, su kuriais buvo bičiuliškas, kartais net vardu pavadindavo: "tu, Vaeizau, tu, Antonio". Ir tai skambėdavo šiltai ir draugiškai. Kitiems, kurie kaip Kur-

kuliui atrodė, savaime buhalterio pagarbos užsitaravo, jis sakydavo, be jokio "ponas": žirneliui, Marginaiti, Keturka... Tai taip pat skambėjo neblogai. O jam vis kažkaip paniekinamai "ponas Kurkuli".

Kurkulis ir stengėsi. Dažnai nespėdamas per dieną viską surašyti, jis vakarais atėdavo į savo kamputį, įžiebdavo ant savo žalia gelumbe aptraukto stalo, lempa, taip pat žaliu gaubtuvu, ir tokioje nykioje šviesoje sėdėdavo vakarais valandą, dvi, tris, kol viską gražiai surašydavo, kol dokumentus surūšiuodavo ir susegdavo.

Štai neseniai, gal prieš porą savaitių, jis taip sėdėjo po tuo savo žaliu gaubtuvu ir, visus savo kitus rūpesčius užmiršta, iš lėto bėrašas sau ramiai. Staiga atsirado durs. Dursė pats vyriausiasis direktorius. Jis, matyt, turėjo šiuo neįprastu metu, kokį ypatingą reikalą banke, o gal šiaip sau, pro šalį eidamas, užsuko. Kas čia suvoks paties vyriausiojo direktoriaus mintis ir sumanymus.

Šiuosyk vyriausiasis direktorius nėjo, kaip Kurkulis pradžioje spėjo, tiesios į savo kabinetą. Jis vieną minutę stabtėrėjo dursė ir, pamatęs Kurkulgio kampe šviesą, visai nelauktai pasuko į salę ir, pamatęs Kurkulgio kampe šviesą, visai nelauktai pasuko į salę, tiesiai prie Sino Kurkulgio, kuris, kaip žalias žiogas, čirškė savo

kamputyje.

Simas Kurkulis apstulbo. Mat, jis turėjo tokią mažą silpnę: bedirbdamas, jei arti nieko nebuvo, sau vienas dainuodavo. Jis vienas likęs, reikia pasakyti, labai įvairiai jausdavosi, todėl ir niūniuodavo. Jis nemėgdavo tų dainelių, kurias visi dainuoja. Jis čia pat sukurdavo jo, to momento nuotakiai atitinkančią, savotišką kompoziciją. Pavyzdžiui šandien, tik prieš akimirka, buvo baigęs toki šaunų posmą:

O — jeei, o — jeei, o — jeei, o — jeei.

O, ja — jaai, o, ja — jaai...

Ir tas paskutinis "o ja — jaai" buvo ištartas visai garsiai. Mat, dažnai posmo pabaiga sutapdavo su kuriuo nors jo vieksmu — ar paskutiniu skaičiumi didelėje sumoje, ar su tuo brūkšniu, kuriuo jis kiekvieną svarbesnę sumą mėgdavo pabrūkšti. Paskutinį garsą šį kartą Kurkulis išvedė savo tenoriuku gana skambiai.

Ir vyriausiasis direktorius galėjo jį nugirsti! Jis kaip tik tuo metu pasirodė dursė. Štai kodėl dėl staigumo Kurkulgis kelis kartus mirktė, o smilkinius jam užtėrė dvi, trys bangos.

Vyriausiasis direktorius ėjo per salę, tarp prietemoje skęstančių stalių, tiesiai Kurkulgio linkui. Jis ėjo ten ypatingu žingsniu, koku vaikščioja savo banke visi vyriausieji direktoriai. Ant pečių žvilgėjo kailiniai. Jų kaina kažkokiu būdu buvo žinoma banko net mažiausiems tarnau-

tojams. Ir Kurkulis jau seniai žinojo, kad jis ir per penkiolika metų, nieko nevalgydamas ir nė cento iš savo algos neišleisdamas, tokių žvilgančių kailinių nenuspirtų.

Vyriausiojo direktoriaus rausvame, nerūpestingame dabar veide, kaip liepsnelė tamsoje, šiteno lengva, tokia maloni šypseną.

— Bepiga jam turėti tokią gerą, tokią taure šypseną, juk jis vyriausiasis direktorius! — visados galvodavo Kurkulis.

— Labas vakaras, — aksominiu tembru nuolaidžiai jis psveikino, kaip uždegtą degtuką, pastyrusį Kurkuli. — Dirbame?

— Reikia. Turiu kai kurias sąskaitas... ponas direktoriau, ponas vyriausiasis direktoriaus, sumišo Kurkulis.

— Atsiprašau, — pasakė vyriausiasis direktorius, bet jau be ceremonijų pasitraukė arčiau prie savęs knygą, į kurią Kurkulis buvo įrašęs dabar visas virtines įvairių skaičių. Buvo matyt, kad vyriausiam direktoriui tie mažmožiai visai neįdomūs, bet jis tik dėl pavyzdžio, dėl savotiško mandagumo žvilgtelėjo į tą storą linijom skersai išilgai sukaptą knygą.

— Daug darbo... — pridėjo vyriausiasis direktorius, lyg klausdamas, lyg šiaip sau darydamas pastabą.

(Bus daugiau)

